

XX.
METROPOLIS
ET PROVINCIA
NARBONEN-
SIS.

^a Amm. lib. 5.
^b Strabo lib. 4.

^c Zosimus P.
Epist. 8. ad Hi-
larium.

^d Bonifac. P.
Epist. 3. ad Hi-
larium.

^e Symmachus
P. Epist. 11.
ad Cæsarium.

^f Greg. Turon.
lib. 8. cap. 18.

Narbonam inter civitates Provinciæ Narbonensis ab initio primas tenuisse testatur Ammianus Marcellinus ^a, cum ait: *In Narbonensi Clusa & Narbona & Tolosa principatum obtinent.* Confirmabo tamen ex Strabone ^b, cujus verba sunt: *Alterum Rhodani latus Volcæ majori ex parte accolunt, cognomento Arecomici. Horum navale dicitur esse Narbo, quem rectius totius Galliæ Emporium diceret, tantum venustate reliquis anteit.* At secus est de Archiepiscopali dignitate, hanc enim Metropolim Ecclesiasticam non fuisse, nisi post Arelatum, facile probatur ex Epistola Zosimi Papæ ^c ad Hilarium Narbonensem, qua dicitur subreptitiè à Sede Apostolica paulò antea obtinuisse, ut Metropolitanus esset; ipsumque declarat gratia illa, quam sic acceperat, privatum: *Ideo, inquit, vacuato eo quod obtinuisse à Sede Apostolica subreptitiè comprobaris, quia satis constitit Arelatenfis Ecclesiæ Sacerdoti prisca id institutione concessum, ut non solum in Provincia Viennensi, sed etiam per duas Narbonenses, Episcopos faciat.* Nam sanctæ memoriæ Trophimus, sacerdos quondam Arelatenfi urbi ab Apostolica Sede transmissus, ad illas regiones tanti nominis reverentiam primus exhibuit, & in alios non immeritò, ea quam acceperat autoritate, transfudit. Attamen jus illud & nomen Metropolitanæ Ecclesiæ post mortem Zosimi Bonifacius Papa ^d eidem Hilario confirmavit, huic autoritatem ordinandorum Episcoporum tribuens, Patroclumque Arelatensem temeritatis arguens, quod in Ecclesia Lutevensi Episcopum ordinasset. Res tota hujus verbis patebit: *Unde frater carissime, ait, si ita res sunt, & Ecclesiam supradictam Provinciæ limes includit; nostra autoritate commonitus, quod quidem facere sponte deberes, desiderijs supplicantum & voluntate respecta, ad eundem locum, in quo ordinatio talis celebrata dicitur, Metropolitanæ jure munitus, & præceptionibus nostris fretus accede, intelligens arbitrio tuo secundum regulas Patrum quæcumque facienda sunt à nobis esse concessa: ita ut peractis omnibus, Apostolicæ Sedi quicquid statueris te referente clarescat, cui totius Provinciæ suæ ordinationem liquet esse mandatam.*

Quamvis autem hæc Provincia à Gothis sæculo quinto occupata fuerit, eam tamen quantum ad Ecclesiasticam administrationem inter Gallicanas ideo recensemus, quod sub Arelatenfis Episcopi autoritate manserit, ut ex Symmachi Papæ ^e Epistola ad Cæsarium Arelatensem discitur: *Et in hac, inquit, parte magnopere te volumus esse sollicitum, ut si quis, de Gallicana vel Hispana regionibus, Ecclesiastici ordinis atque officii, ad nos venire compulsus fuerit, cum fraternitatis tuæ notitia iter peregrinationis arripiat: ut nec honor ejus per ignorantiam aliquam contumeliam patiatur, & ambiguitate depulsa, à nobis animo securo in communionis gratiam possit admitti.* Sed & observandum est, Ucetiam civitatem, quæ in Notitia hujusce Provinciæ recensetur, à Gothis haud occupatam, autocephalam factam fuisse, & à Narbona independentem. Primum facile probatur ex Gregorio Turonensi ^f, dum ait Childebertum Francorum regem Nicetium Arvernæ, Ruthenæ & Ucetix urbium Ducem instituisse. Hujus verba sunt: *Itaque Nicetius per emissionem Eulalii à Comitatu Arverno submotus Ducatum à Rege expetit, datis pro eo immensis muneribus. Et sic in urbe Arverna, Ruthena, atque Ucetia Dux ordinatus est: vir valde ætate juvenis, sed acutus in sensu.* Secundum autem clarè docet divisio terminorum Episcopatum Provinciæ Narbonensis, dum Gothis parebat, quæ extat in libris MSS. Ecclesiæ Toleranæ & Ecclesiæ Ovetensis, & in collectione Conciliorum Hispaniæ, quibus hæc reperiuntur:

Narbonæ Metropoli subjaceant hæ fedes:

Beterris hæc teneat: de Staleth usque Barcinona, de Macai usque Ribafara.
Agatha hæc teneat: de Nufa usque Riberam, de Gallar usque Mirlam.
Magalona hæc teneat: de Nufa usque Ribogar, de Castello Millia usque Angoram.

Ne